

Sygn. akt I PK 39/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego [...] w K.
na rzecz A. P., B. A. i B. W.,
przeciwko [...] Szpitalowi Klinicznemu [...] w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 października 2018 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 7 września 2017 r. oddalił apelację wniesioną przez pozwanego [...] Szpitala Klinicznego [...] w K. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 22 listopada 2016 r., zasądzającego od pozwanego na rzecz A. P., B. A. i B. W. tytułem wynagrodzenia za pracę wskazane w wyroku kwoty. Pozwany wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 września 2017 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 9 § 1 k.p., art. 9¹ § 1 k.p., art. 77² § 6 k.p. w związku z § 36 Regulaminu Wynagradzania z dnia 15

czerwca 2010 r. oraz art. 9¹ § 3 zdanie drugie k.p. w związku z art. 77² § 6 k.p. i § 10 ust. 5 Regulaminu Wynagradzania z dnia 15 czerwca 2010 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które zawarł w pytaniach: (-) jaki jest przedmiotowy zakres oparcia na ustawie postanowień porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określonego przepisem art. 9¹ § 1 k.p., określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy - w szczególności jaki jest dopuszczalny zakres przedmiotowy porozumienia zbiorowego, dla którego jedynym oparciem na ustawie w rozumieniu art. 9 § 1 k.p. jest norma określona w art. 9¹ § 1 k.p.? (-) czy dopuszczalne jest zawarcie w porozumieniu, o którym mowa w art. 9¹ § 1 k.p., postanowień niedotyczących zawieszenia stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej - czy takim postanowieniem zawartym w porozumieniu o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, w przypadku braku ich oparcia na ustawie lub na innym przepisie prawa powszechnie obowiązującego, przysługuje walor normatywności? (-) jaki skutek ma zawarcie porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie? (-) czy zawieszenie regulaminu wynagradzania na mocy porozumienia określonego w art. 9¹ § 1 k.p. w powyższym terminie powoduje równocześnie zawieszenie biegu terminu dwutygodniowego od dnia podania go do wiadomości pracowników, czy też termin ten będzie dalej, a zawieszenie regulaminu wynagradzania ma faktyczny skutek dopiero od dnia upływu terminu?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód Ogólnopolski Związek Zawodowy [...] w K. działający na rzecz wymienionych wyżej pracowników pozwanego wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w uzasadnieniu wniosku winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 296/11, LEX nr 1214580; z dnia 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi

odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów przede wszystkim z tej przyczyny, że Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17 (dotychczas niepublikowanym) rozstrzygnął już merytorycznie skargę kasacyjną wniesioną przez pozwaną [...] Szpital Kliniczny [...] w K. w analogicznej sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego [...] w K. wniesionego na rzecz pracowników pozwanego o zapłatę wynagrodzeń, oddalając tę skargę. W wyroku tym Sąd Najwyższy kompleksowo odniósł się zaś do zagadnień prawnych podniesionych również w skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie. Wyraził pogląd, zgodnie z którym zwrot „oparcie ustawowe” należy rozumieć szeroko jako wskazanie w

ustawie (wyraźne lub wyinterpretowane) możliwości zawarcia porozumienia zbiorowego, nawet bez bliższego jego określenia. Odnosząc ten pogląd do wykładni art. 9¹ § 1 k.p., Sąd Najwyższy przyjął, z kolei, że z językowego brzmienia tego przepisu nie wynika, aby przedmiot porozumienia ograniczał się tylko do bezwzględnej zgody organizacji związkowej na zawieszenie stosowania regulaminu wynagradzania. Zawieszenie stosowania regulaminu może być połączone z przyznaniem pracownikom określonych świadczeń (rekompensat), co będzie stanowiło integralną część porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy. W takiej sytuacji przyznanie waloru normatywnego jedynie postanowieniom zawieszającym stosowanie regulaminu byłoby pogwałceniem zasady lojalności i uczciwości kontraktowej przez uwolnienie pracodawcy od zobowiązania, które stanowiło warunek strony związkowej, od którego uzależniono zawarcie porozumienia.

Rozważania przeprowadzone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 1 marca 2018 r., I PK 168/17, stanowią odpowiedź także na drugie ze sformułowanych przez skarżącego pytań. Porozumienie, o którym mowa w art. 9¹ k.p., może przybrać formę, w której modyfikuje się w okresie zawieszenia określone prawa wynikające z regulaminu wynagradzania. Także w tym elemencie porozumienie posiada walor normatywny.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący postawiła także pytanie o skutek zawarcia porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie. Co do tej kwestii Sąd Najwyższy, w powołanym wyroku z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17, przyjął zaś, że zawieszenie stosowania regulaminu jeszcze przed jego wejściem w życie wywiera taki skutek, że z dniem ogłoszenia wchodzi on w życie i jednocześnie z tym dniem jego stosowanie ulega zawieszeniu. Nie jest zatem trafne stanowisko skarżącego, że zawieszeniu podlega także termin określony w art. 77⁶ § 6 k.p., co oznaczałoby odroczenie wejścia w życie regulaminu do czasu ustania okresu zawieszenia.

Wymaga także podkreślenia, że poglądy prawne zaprezentowane w powoływanym wyżej wyroku z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17, zostały w pełni zaaprobowane w dwóch postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 27 marca

2018 r., I PK 165/17 i I PK 166/17 (dotychczas niepublikowanych) odmawiających przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

W świetle przedstawionych rozważań należy zatem uznać, że w rozpoznawanej sprawie nie występują istotne zagadnienia prawne spełniające kryteria określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W sytuacji, gdy Sąd Najwyższy udzielił już odpowiedzi co do danej kwestii prawnej, a nie ujawniły się nowe nieznane wcześniej okoliczności mające wpływ na wynik wykładni, nie ma potrzeby przyjmowania kolejnych skarg kasacyjnych pochodzących od tego samego podmiotu, opartych na tych samych podstawach i formułujących te same wątpliwości interpretacyjne. Przyjęcie kolejnych podobnych skarg kasacyjnych do rozpoznania nie będzie bowiem służyć dalszemu rozwojowi orzecznictwa.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji swojego postanowienia, przy czym w przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, stosując art. 102 k.p.c., nie obciążył skarżącego tymi kosztami ze względu na jego trudną sytuację finansową sygnalizowaną w toku całego procesu przed sądami powszechnymi, a także w samej skardze kasacyjnej.